

з базовою технологією. В цьому випадку виділився варіант із застосуванням препарату Фітоцид, де врожай становив 2,20 т/га.

При комплексному застосуванні препаратів (обробка насіння та позакореневе підживлення) врожай зерна люпину вузьколистого збільшився на 3,7–22,1 % і становив 2,05–2,65 т/га. Максимальний врожай (2,65 т/га) забезпечила модель технології, де обробку насіння проводили препаратом «Росток» бобові, а позакореневе підживлення у дві фази препаратом Фітоцид, що на 22,1 % більше порівняно з базовою технологією.

Виділені нові моделі рекомендовані у виробництво для збільшення продуктивності рослин люпину вузьколистого в умовах Полісся.

УДК 635.64:631.6

Градинар Д. Г., Гуманюк А. В., Майка Л. Г.

Институт генетики, физиологии и защиты растений, ул. Пэдурий, 20, г. Кишинев, 2002, Республика Молдова, e-mail: dobynda@yahoo.com

СОВЕРШЕНСТВОВАНИЕ НЕКОТОРЫХ ЭЛЕМЕНТОВ ТЕХНОЛОГИИ КАПЕЛЬНОГО ОРОШЕНИЯ БЕЗРАССАДНОГО ТОМАТА

Стремительное развитие сельскохозяйственной науки в конце 19 и в начале 20 веков, появление множества изобретений различных дождевальных машин и изучение новых технологий способствовало появлению и нового способа полива – капельного. Его преимущества перед другими способами полива описаны во многих работах, однако слепо внедрять результаты научных разработок, полученных в других регионах нельзя, так как все они носят региональный характер, зависят от гранулометрического состава почв, от их водоудерживающей способности, климата и др.

В Молдове технологии капельного орошения сельскохозяйственных культур изучены слабо, хотя пестрота почвенного покрова, разнообразие рельефа и другие факторы требуют этого.

Исследования в этой области на обыкновенном тяжелосуглинистом черноземе Юго-Восточной части республики были начаты три года назад. Изучается влияние различных межполивных периодов и поливных норм на продуктивность и качество томатов, на пищевой режим почвы, на эффективность использования осадков, поливной воды и удобрений.

В средние сухие годы на варианте с 3-дневным межполивным периодом потребовалось проведение 18 поливов, с 5-дневным – 13 и с 7-дневным – 10 поливов. Оросительные нормы соответственно равнялись 1580, 1900 и 2000 м³/га. При 30 %-ном сокращении норм полива оросительные нормы были меньше на 440–600 м³/га.

Максимальная (108,4 т/га) урожайность была при проведении поливов полными нормами с пятидневными межполивными интервалами и внесении минеральных удобрений в дозе N₁₉₀P₄₅ кг д.в./га. Все полученные прибавки урожая от изучаемых факторов статистически были доказуемы с высокой

Світові рослинні ресурси: стан та перспективи розвитку

вероятністю – 0,95. В этом же варианте была самой высокой окупаемость поливной воды и удобрений.

Среди вариантов с различными межполивными периодами лучшим был тот, где поливы проводили один раз в 5 дней – средняя по фактору урожайность равнялась 85,6 т/га, а прибавка 172 %.

По фактору «поливная норма» средняя урожайность в опыте равнялась 83,5 т/га с прибавкой по сравнению с неполивными участками равной 165 %, а при сокращении поливных норм на 30 % – соответственно 73,1 и 132 %.

Прибавки урожайности от удобрений равнялись 13–15 %, и при средней дозе (N₁₉₀P₄₅ кг д.в./га) был достигнут максимум.

Томат культура отзывчивая и на орошение, и на удобрение, и тот факт, что качественные показатели при этом снижаются, не является новшеством. В проводимом нами опыте абсолютные значения показателей качества в большей степени зависели от поливной нормы, чем от межполивного периода – особенно содержание сухих веществ. В целом орошение снижало качество продукции, а удобрения не влияли на него.

Таким образом, на тяжелосуглинистых обыкновенных черноземах Приднестровья при 13 поливах оросительной нормой 1900 м³/га и внесении минеральных удобрений в дозе N₁₉₀P₄₅ кг д.в./га можно получать около 100 т/га томатов достаточно высокого качества.

УДК 633.1:631.52:632(477.7)

Гречишкіна Т. А.

Херсонський державний аграрний університет, вул. Стрітенська, 23, м. Херсон, 73006, Україна, e-mail: grechishkina777@mail.ru

РОЛЬ СОРТУ В ПІДВИЩЕННІ ВРОЖАЙНОСТІ ПШЕНИЦІ ОЗИМОЇ В УМОВАХ ПІВДНЯ УКРАЇНИ

Одним із головних чинників сталого виробництва зерна пшениці озимої є сорт. Створення нових сортів з високим потенціалом продуктивності і екологічної стійкості має важливе практичне значення, оскільки дозволяє повною мірою реалізувати природно-кліматичний потенціал та має найвищий рівень окупності від вкладення агроресурсів – зрошення, добрив, пестицидів тощо.

Сорт залишається не тільки засобом підвищення врожайності, а й стає чинником, без якого неможливо реалізувати досягнення науки і техніки. У сільськогосподарському виробництві сорт виступає як біологічна система, яку не можна нічим замінити. Під час добору сортів потрібно враховувати послідовність проявлення ознак в онтогенезі, пов'язуючи їх функціональними явищами, котрі протягом росту і розвитку рослин можуть знаходитися в надійному і гармонійному зв'язку. У одних сортів величина врожаю зумовлюється такими елементами структури, як кількість рослин на одиниці площі. Вони відрізняються підвищеною кустистістю і виживанням. В

Світові рослинні ресурси: стан та перспективи розвитку